

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykőrös, IV. ker., Kossuth János-ter 35. Székely-nyomda, telefon: 94.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér.</p>	<p>Előfizetési árak: HILYENBEN: Égész évre 10 K., 1/2 évre 5 K., 1/4 évre 2-50 K.</p>
<p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Felélős szerkesztő és lapfajdoson: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>VIDÉKEN: Égész évre 12 K., 1/2 évre 6 K., 1/4 évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nyitár soroknál 50 fillér.</p>

Terméslefoglalás és gabonabank.

Az idei termés értékesítése és a fogyasztók részére való biztosítása dolgában napvilágot látott kormányrendelet alapos áttanulmányozása azt az örömdetést és érzést keltheti minden elfogulatlanul gondolkodó ember lelkében, hogy a kormány ezzel az intézkedésével nagy előrelépéssel és körültekintéssel gondoskodott úgy a termelők, mint a fogyasztók méltányos érdekeiről.

Ez a nagyfontosságú rendelet egyfelől gátat vet minden vissza élésnek, másfelől pedig módot nyújt és biztos alapot teremtet arra, hogy arányos bocsátás és okos takarékoság mellett a fogyasztó közönség a ránk következő gazdasági esztendőben szükségét ne szenvedjen.

A rendelet értelmében az 1915-ik évi buza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabtermésnek árusítása és forgalombahozatala csak bizonyos korlátok mellett történhetik ugyan — amennyiben a kormány zár alá veszi az egész termést, — mindazonáltal a termelőknek házi és gazdasági szükséglete, ugyancsak a fogyasztóké is, eléggé sza-

badon és kellő mennyiségben nyer majd kielégést.

A termelők — és értékesítés szempontjából termelőknél tekintendők mindazok is, akik gazdasági munkájuk fejében gabonát természetben kapnak — csakis saját házi és gazdasági szükségletükre tarthatnak vissza és használhatnak fel az említett mennyiségből annyit, amennyit az 1916-iki augusztus hónap közepéig kell. És pedig a következő kulcs szerint: saját szükségletre havonként és fejenként 18 kilogrammot, gazdasági szükséglet fejében pedig vetőmagra, állattakarmányozásra és a minden néven nevezendő mezőgazdasági alkalmazottnak természetben (tehát nem készpénzben!) kiadandóságra szükséges mennyiséget. A termés többi részével a gazdálkodók szabadon nem rendelkezhetnek. Ezt a fölösleges részt kétször vagy kétszeresével, vagy illendő áron megvásárolja egy központi szervezet. Az elosztást, illetőleg értékesítést pedig új, altruista alapon szervezendő társaság: a Haditerményrészevénnytársaság; röviden: Gabonabank fogja igazgatosan elvégezni. Ez a bank, melynek alapítójeje felet az államkincstár adja, nem lesz nyereszkes vállalat,

mert hiszen mindössze csak öt százalék haszonra számíthat, gy hát eleve ki van zárva, hogy illetéktelen magánpekuláció az árakat a megengedett maximális mértéken felszökíthesse. Ez fölöttébb fontos és megnyugtató intézkedés a fogyasztóközönségre nézve.

Már most a mezőgazdasággal, vagy más ősiismerseivel nem foglalkozó fogyasztó a rendeletben említett gabonamennyekből egyjuttatva csak tíz kilogrammot vehet fejenként és havonként számtalra azon személyek után, akik a fogyasztó saját háztartásában rendszerint természetben ellátást élveznek. Fontos kedvezmény azonban a rendeletben a nem gazdálkodó fogyasztókra nézve, hogy az évi szeptember 15-ig az arány szerint kiszámított évi szükségletüket közvetlenül a termelőtől is beszerezhetik s a vámmalokban szabadon megőrülhetik. Ugyancsak fontos ez a szeptember 15-iki határidő magukra a termelőkre is. Mert ha ez időtől természetben eladásra a központi szervezetnek felajánlják: biztosak lehetnek benne, hogy — ha terményük egybékint forgalomra képes — a kormány a felajánlott mennyiséget meg is fogja vásárolni, sőt előleget,

Homoki ügy.

(írta: Magyar Kázmér.)

Kecskeмет, 1914 július 20.
(Folytatás.) 2

A negyed holdas, fél holdas régi módú szőlőtertekre, s a tanya belső apró térségeire a homoki magyar turáni kezelt állati és nyugati tanulsága tartja nevelést és hasznosító gondozás alatt.

Mikor az idő csak némileg is „rá szolgál” a barackra: szinte rogyadoznak a fák az áldás súlya alatt, s a határ sok ezernyi fája amilyen gyönyörűen festői szempontból, ép annyira gond okozók az értékesítés, az elbánás tekintetében. Érés kezdetén ha esős az idő: rothadás fenyeget s a romlásra való hajlandóság fokozódik, ha naposítás, és meleg az idő: az érés történet nagy rohamossággal, mindkettő a jó értekezés érihető akadály.

Hogy segít hát magán a turáni ember?

E t-napot egyéj teszt, izmának acéloságára, idegének egészségére, lelkének erőlyére, családjának összefogására számít és hatóságában bizik. Szóval nekilát a munka-

kának. Összegejt a fákra az gyémölcs érését részét a délutáni időben és intézkedik hogy a piaci árú másnap pontos időre a városba beérkezék.

A város hatóság a természetes fejlődés figyelemmel kísérést mellett olyan piaci rendtartást hívott életre és tart gyakorlatban, amely a jó értékesítés követelményeinek mindenben megfelel, amely a fokozatos fejlesztésnek is biztos alapja.

A kereskedelem viszont fölismervén a helyzetet: sorompóba siet szintén. Rá tapasztalt, hogy ez a barack a világ legzletesebb, legjobb barackja s hogy olyan nép kezén van, amelyre biztos és nyugodtan lehet számítani: berendezkedett hát a kivitel feladatára. Csak a nyers kivitelre még most.

A vasút pedig nem tesz mást, mint az úres kocaikat lerendeli, megtölti és ezeken szállítja el Kecskeметről külön vonatokban a világhíri barackot, e mellett pedig a vágányait szaporítja, új teher-pálya helyét keresi, mert a fejleményekkel számolni is kell.

Olyan egyszerű és természetes ez egy leírva és elképzelve is! Termé-

zetes, — észszerű — és könnyűnek is látszó. Könnyűnek — mesziről.

Amde a valóság miként fest, közvetlen közléssel? Beérzük csak.

Ha egy 5 kg-os posta csomag barackot kap a családom, az már kincs. Ha csak 5 percig is viszem ezt a kosarat megelégszem vele, nehéző az.

Képzelmünk most már el 5000 méter-máza barackot, ami reggelente Kecskeметben a piacról a kereskedők csomagoló helyiségeibe vándorol. És minden reggel ámbár ez voltaképen már nem is olyan nagy dolog, a csomagoló színek mind a piac közelében vannak, oda már nem nehéző átküldeni.

De a piacra magára kihozni! Ez a nagy sor, ez az óriási feladat és az a teljes tény, a mi az egész barackgyűben a legkiemelkedőbb a tanulmányozó előtt.

Azt vehetik elenne, hogy könnyű az — annyi sok paraszt embernek!

Pedig így az teszi: nehéző, hogy annyi sok embernek — és olyan óriási kiterjedésről kell óramiszerint összevágó munkát teljesíteni.

Füty. (kév.)

rohammal elfoglalták a Janowtól északra kezdődő és Huta-Obedynskaj (Ravarszki tőlényagról) terjedő 25 kilométer hosszú arcvonalon az ellenségnek majdnem valamennyi árkat, amelyek több egymás mögötti vonalon feküdtek. Estle az ellenséget a Zolkiew (Lembergől északra) és Ravarszka közti országút mögé vetették vissza. Ennek a vereségnek nyomása alatt a Grodek és a Dnyeszter-mocsarak közt csatlakozó állásból is megihátrált ma éjszaka az ellenség, amely az osztrák-magyar csapatok erőszakon szorongatának. A Dnyeszter-mocsarak és a Strjv-torkolat közti az ellenség a Dnyeszter déli partját kériette.

Legfőbb hadvezetésig.

A török főhadiszállás hivatalos jelentése.

Konstantinápoly, június 21.

A Dardanellák arcvonalán Arbrunambul és hó 18-án és 19-én semmi jelentős nem történt. Egy Sed-il-Bahr előtt megjelent ellenséges páncélos hajó, amelyet kilenc torpedónaszád és hét aknakereső védett, eredménytelenül bombázta anatóliai parti ütegeinket és azután, ugyanazzal a kísérettel Lemnos felé vonult vissza. E hó 19-én Sed-il-Bahrról délre aló haderőnk centruma ellen intézett győngye támadást az ellenség veszélyével visszatartók. Törökütegeink hatatosan bombázták az ellenség tüzérségét, valamint szállt őslapat, továbbá gyalogárság, amely európai ütegeink tüzet-sének hatása alatt visszavonult. Anatóliai ütegeink is rendkívül határos tüzelést folytattak az ellenséges oszlopok ellen, miközben; az ellenség új táborra fel meneteleit, valamint az ellenséges hangárokat, amelyekben tűz támadott és több légi jármű elpusztult. Tüzérségen az ellenség csapatainál és állásainál pánikot idézett elő. Az ellenséges aviatikusok átrepültek ütegeinket és 8 bombát dobtek le anélkül, hogy sikert értek volna el. A többi arcvonalról nincs jelenteni való.

HIREK.

— Kormányképviselőül a hétfőn kezdődött szóbeli érteletési vizsgálatokra főgimnáziumunkhoz, mint annak idején kövölték, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Dr. Pecköz Ernő debreceni ref. kollégiumi tanárt küldötte ki. A miniszteri kiküldött vasnap érkezett városunkba.

— Az ötödik gyógyszerár letétele tárgyában a közgyűlés kimondotta, hogy miután arra közérdekűből városunknak nincs szüksége, gy engedélyezését nem véleményezi.

— Buzsátság. Katonai kötelezettségem megkezdése végett mai napon Nagykörösről eltávoztam. Fogadják mindazon jóakaróim és ismerőseim, kikből személyesen nem buzsaúttam el, ezton szves üdvözléte-met s kértam tartsanak meg jó emlékeztőkben.

Kövesti Dező

villanytelepűi üzemvezető.

— Megfelebbezni rendelte a közgyűlés Papp Sándor elleni kisdíjtálati ügyben hozott kir. tételtálati határozatot.

— Hósi halál. Ismét egy fiatal földinc esett el a harcúterén, hazánk földjéit lojaltait nemes közdelem közben. Sima Ferenc a 29-ik honvédelgyalogozó 3-ik századának hósz tizedese estle hó 17-én reggel a galiciai harcúterén viót útjében hósi halált halt. Derék, szorgalmas, törekvő kataszlop iparos volt. Az elhunytat Bolechov közeg mellett külon úrban temették el. Özevényen kívül kitérjett rokonsága gyászolja. A család által kiadott gyászjelentést vasnapra lapszámunkban közöltük.

— A magán vizsgálatok a polgári leányiskolánkban e hó 16-án voltak, mely alkalommal a szomszédos községből Kécskéről hat növendék jelentkezett vizsgálatra és mindannyian a legjobb sikerrel vizsgáztak le. Tapasztaljuk, hogy évről évre mindig szép sikereket érnek el a kécskei magántanulók, mert derék tanítójuk Klein Ármán lelkiismeretes buzgósággal oktatja őket az összes tantárgyra, nem munkássága igaz elismerést érdemel. Magán vizsgálatok tettek a következő kécskei növendéket: Szunyogh Mária IV. o., Alcsér Irén III. o., Lovas Ilona III. o., Strasser Erzsébet III. o., Weinter Erzsébet III. o. és Polgár Erzsébet II. o.-ról.

— A tanítóképesíté vizsgálatokon tanítóképződeinkben Takács József ceglédi lelkész elnököl a dunamelléki ref. egyházkerület képviselőében, a kormányképviselő pedig Dr. Lengyel Miklós budapesti V. ker. áll. főgimnáziumi tanár lesz, ki az eddigi osztályképesítőkon is miniszteri megbízottal szerepelt a f. isk. évi vizsgákon.

— Az érteletési vizsgálatok tegnap kezdődtek főgimnáziumunkban. Az előni széklet az alkalommal Szóts Farkas egyházkerületi tanácsbíró, a budapesti ref. theol. akadémia tanára tölti be.

— A tanítóképesíté vizsga elhalasztást szenvedett a püspök úr halála következtében. A temetés miatt ugyanígy nem hétfőn, hanem ma kedden reggel kezdődtek meg a szóbeli vizsgák a tanítóképződeinkben.

— Az oroszfyoglyok nem érkeznek. Reményességnek szép volt, biztató volt, hogy a dolog természete szerint, mint munkásérol hiányában erősen szűkülőködő város mi is kapunk hadi foglyokat mezőgazdasági munkára és gy a borzasztó napszámok mérsekével lesznek. De a foglyok csak nem érkeznek, városi hatóságunk a felelősséget vállalni egyáltalában nem akarja értük (csak morális felelősségréől van szó), így hát nem is lesz valózóság nálunk semmi. Marad minden a régiiben, nyögjünk, még bírjuk, a képtelen napszámokat.

— A napszám megállapítása szép falfestmény lett városunkban, mint annyira másközhasznú intézmény. A gazdák maguk adják meg titokban a régi öröletes napszámokat, a napszámok meg inkább nem mennek munkára, mintsem hogy a mérsékelt díjazást elöladják. Kényszereszköz alkalmazni gy látszik, nem lehet, az élelismiszerek drágasága meg a napszámok állásponjtját igazolja: marad tehát minden a régiiben. Nyögjünk, amig bírjuk, a képtelen napszámokat. Se orosz fogoly, se méltányos bé: fizess magyar, amíg bírsz!

— Folyó hó 22-én és 23-án aratóégy kezeltő tanfolyamot rendezünk, ezen tanfolyamra nemcsak az aratóégy tulajdonosok, de minden érdeklődő gazdák szivesen látunk. Jelenkezni lehet az egyesület titkári hivatalában. A aratóégy bemutatás és magyarázatok kezdete 22-én d. u. 2 órakor Somogyi Balázs alsójárású (kisnyomási) tanfolyán.

— Orosz hadifogságban. Dr. Kerkes István árvaszéki úlnök, aki hat hónap óta küzde a hazáért az északi harcúterén, jun. 6-án, aDnyeszter vonal ellen intézett támadás közben orosz: fogságba került. Hegedűs Bálint kereskedő, aki mint táborfőztes szakaszvezető veit részt e küzdelemben, irta meg Kerkes Sándor földbírtokosnak, az édes apának, hogy „mint kértosi ember, kötelezősnek tartja tudatni, hogy Kerkes István zászlós a honvéd erzedrebelik tanúsága szerint egészségesen orosz fogságba került és valószínűleg csak később adhat hírt magáról: — Valóságos regény számba nem kalandokon esett át Silberstein Iván orosz-tanhalgató, ismétlőnk volt ügyes növendék, aki a tüzérségnél teljesítette a haza iránti köteletségét. Még szeptemberben az el-tüntek rovatába került és hosszú ideig semmi életjelet nem adott magáról. Már-már mindenki azt hitte róla, hogy elveszett, mikor a napokban sajtókezelt tudósítás érkezett tőle. Orosz fogságba esett eszerint Silberstein, de sorsában nem tudt megnyugodni és minden alkalmat felhasznál, hogy megszökökhessen. Háromszor próbálkozott szabadulni, de mindháromszor megint elfogták s az utolsó alkalommal közt általi halálra ítélték. Staniolubaun várt szörnyen végzetére és már csak két órája volt hátra az ítélet végrehajtásáig. Ekkor történt meg a gondviselésiért fordulat. Dialealmas előretörő csapataink elfoglalták Stanislaust és a halálra ítélt fogoly szerencsésen megmenekült. Most Budapestben pihen ki fáradalmait, s aztán ismét a küzdőterre megy. A hősteleki ifjút örömmel köszöntjük szerencsés megmenekülése alkalmával.

Használjunk hadisegegy postabélyeget.

Közgazdaság.

Ferencvárosi sertesüdtés.

Nagykörös és Vidéke érteletési tudósítása Budapesti állatvásár r.-társaság jelentése 1915. június 11-től 17-ig.

Felhajtas 6369 drb. sertes, 47 kg darab súlyú. Heli átlagárak, párjára 45 kg. életsúly 4 százelek levonással.

Prima nehé sertesekért	368—377 f.-ig
közép	366—377
könnyű	355—381
Szedett	351—370
nehéz öreg	315—325
nehéz öreg	341—351

Az izlet e héten is lanyha volt, mert a szükséglet gyenge és zsír- és szalonnából is a kereslet megcsappant. Az árak csökkenő irányt követtek.

Eredeti Cormick féle 7 kapás **LÓKAPÁK** a legelőnyösebb
Plantage féle 5 kapás **LÓKAPÁK** áron beszerezhetők:
NEU JAKAB gabonakereskedő gazdasági gépraktárában.

Kiadó föld.

id. Labancz Mihály-nének az alszei Rakodókert mellett levő 5 vékás földje; a Vadásban ismét 3 vékás földje — melyek ház helyeknek is alkalmasak — továbbá a X. ker. Szolnoki-u. 29. számú háza örök áron kedvező feltétel mellett eladók. 3-6v.

özv. Valkó Jánosnének a Homolytáján, a szórhalom mellett mintegy 38 hold szántó és kaszáló tanyás birtoka 1915. év Szent-Mihály napjától több évre haszonbérbe vagy feléből kiadó. Értekezni lehet X. ker. 139. sz. alatt.

özv. Sántha Eleké

urnőnek a Belső-Nyilasban

40 kat. hold

szántó és kaszáló

tanyás földbirtoka folyó évi Sz.-Mihály napjától több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonossal X. k. Losonczy-u. 87. sz. alatt. (Gimnázium szomszédságában.)

Solymosi István örökösének a Lajosmizsei határban, Csutorá Albert szomszédságában 32 hold szántó és kaszáló tanyás földbirtokuk, Szent-mihály napjától több évre haszonbérbe, vagy feléből is kiadó oly egyének, ki rámegey lakni; értekezni lehet: Csapó Györggyel VII. kerület, 89. szám alatt. 10-15

Eladó házak.

Inokai Tóth Dénes VII. ker., Hajnal-u. 146. sz. alatt levő 650 négyzetgözl területen fekvő háza és telke, mely áll 2 különálló kényelmes lakásból, egyikben 4 szoba, éleškamra, zárt folyosó, alulatk nagy kettős pince, másikon 2 szoba, 1 konyha, továbbá 1 alsó konyha, kamra és istállóból álló mellékeleptel, nagy gazdasági udvarral és mintegy 100 négyzetgözl területű csemege szőlős és 350n.-öl területű jövedelmező gyümölcsös kertből, esetleg 3 részben is, 2 rész épületekkel, 1 rész pedig házhelynek, igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínen, vagy az irodán.

Nagy Jánosnak a róm. kath. temető mellett levő háza, III. ker. 294. sz. mely áll 2 szoba, 2 konyha, istálló, kamra és sertésólból, örök áron eladó, ugyanott egy különálló 1 szoba, 1 konyha és 1 kamrából álló épület is van eladó, el nem kelés esetén haszonbérbe kiadó.

Bán Korsós László X. ker. 126. sz. háza, mely áll 3 szoba (melyben egy üzlet van), egy konyha, éleškamra, sertésöl és nagy kocsiszínből, egy különálló épület elkerített udvaron, egy szoba, konyha és istállóból, konyhakerttel eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

Vegyések.

Tanuló fizetéssel vagy teljes ellátással felvétetik Fleischmann Sámuel és testvére fűszerkereskedő cégéél Nagykörsön. 3-3

Belső-Tázerdőben mintegy két holdnyi szőlőnek idei termése eladó; értekezni lehet Fodor István úrral IV. 95. sz. alatt. 2-2

Eladó ó-bor és kisütőn főzött pálinka. Az 50 hektoliter bor legnagyobb részben rizling, a 2 hektónyi pálinka szilva, eper barack és alma. Értekezni lehet Halász Zsigor úr pályafajai-bánomi szőlőjében. Bármely időben. 1

Körösi F. Péter vaskereskedésben egy fiu tanoncul felvétetik.

Győrffy István hosszuháti szőlőtermése eladó; értekezni lehet IV. ker. 441. sz. alatt. 1-3

Illés Ferenc

nagykörsői
marhakereskedő

tudatja a n. é. közönséggel, hogy akinek egész kövér vagy félhúsú ökrrel vannak, vagy négy nagyfogú esetleg öregebb eladásra szánt lehenelt : jelentse be nála. :

Katonai élelmezési célokra vásárolja a legmagasabb árban. 5-10

NYILT-TÉR.

Öväs. Gulácsi Ambrusné V. Szabó Juliánának senki ne adjon kölcsön pénzt, vagy hitelbe semmifélet, mert azt én nem fizetem meg s így pénze elvész. Gulácsi Bálint, V. ker. 126. 1-2

Vegye meg

okvetlenül minden kedden, csütörtökön és vasárnap a

„Nagykörsös és Vidéke“

című gazdasági és politikai lapot. ≡

Minden száma érdekes és csak ≡

hétköznapi 4 fillér, vasárnap 10 fillér az ára.

Hirdessen A „NAGYKÖRSÖS és VIDÉKE“-BEN.

Mindenki küldjön

a harctérre

hozzátartozó

zójának

GERŐ

FÉLE

Limonádé port,

mely a harci fáradoalmaktól kimerült, a melegségtől eltikkadt és szomjuságtól gyötört katonának friss erőt ad. Egy adag Limonádé por egy pohár vízben feloldva kész üdítő limonáde t ad.

Egy adag ára 10 fillér.

Kapható minden fűszerkereskedésben. -

Egyedüli készítője:

Gerő Sándor

gyógyszerész

Nagykörsön.

Csak akkor valódi, ha minden adag zacskóján rajta van a fentebb látható védjegy.

Hirdetéseket jutányosárban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

Székelly Albert villanyerőre berendezett könyvnyomdája Nagykörs.